

Số: 2483/BC-SCT

Quảng Ngãi, ngày 29 tháng 11 năm 2021

BÁO CÁO
Tình hình phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã năm 2021 và Kế hoạch năm 2022

Thực hiện Công văn số 5386/UBND-TH ngày 13/10/2021 về báo cáo đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2021, nhiệm vụ năm 2022; Công văn số 2380/SKHĐT-KTN ngày 08/11/2021 của Sở Kế hoạch và Đầu tư về việc báo cáo tình hình phát triển kinh tế tập thể (*viết tắt là KTTT*), hợp tác xã (*viết tắt là HTX*) năm 2021 và Kế hoạch phát triển KTTT, HTX năm 2022, Sở Công Thương báo cáo tình hình thực hiện theo chức năng quản lý của ngành như sau:

Phần thứ nhất
Đánh giá tình hình phát triển kinh tế tập thể năm 2021

I. Tình hình phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã năm 2021

Tính đến nay, trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi có 34 HTX đang hoạt động trong lĩnh vực công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, thương mại - dịch vụ, điện, trong đó: 27 HTX thương mại, dịch vụ, dịch vụ mua bán điện; 07 HTX công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp

Các HTX hoạt động kinh doanh tương đối năng động với nhiều hình thức sản xuất kinh doanh đa dạng, đã chú trọng vào việc huy động các nguồn lực, đầu tư mở rộng quy mô sản xuất, cung cấp các dịch vụ theo nhu cầu khách hàng, chất lượng sản phẩm càng ngày càng được nâng cao, đáp ứng nhu cầu tiêu dùng và thị trường tiêu thụ. Một số HTX hoạt động tương đối hiệu quả, giải quyết nhiều việc làm ổn định cho lao động địa phương, thu nhập bình quân của lao động làm việc trong loại hình HTX này đạt 5 - 7 triệu đồng/người/tháng.

Bên cạnh đó, vẫn còn một số HTX năng lực còn hạn chế, cạnh tranh kém, chưa tạo được uy tín đối với khách hàng, khó khăn trong tiếp cận thị trường, địa bàn kinh doanh, lợi nhuận chưa cao; cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho kinh doanh, dịch vụ đa phần được đầu tư nhiều năm nay đã xuống cấp nhưng chậm sửa chữa, nâng cấp và đầu tư mới.

II. Kết quả thực hiện pháp luật và chính sách phát triển kinh tế tập thể

1. Kết quả triển khai Luật và các văn bản hướng dẫn

- Công tác triển khai văn bản pháp luật về HTX, tuyên truyền về HTX luôn được chú trọng và bằng nhiều hình thức như: mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng...

- UBND tỉnh đã ban hành một số chính sách hỗ trợ và tạo điều kiện cho Hợp tác xã trên địa bàn tỉnh phát triển, như: Quyết định số 455/QĐ-UBND ngày 26/3/2021 về việc phê duyệt Chương trình hỗ trợ, phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã giai đoạn 2015-2025 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; Quyết định số 995/QĐ-UBND ngày 07/7/2021 của UBND tỉnh về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Chiến lược phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã giai đoạn 2021-2030 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; Quyết định số 705/QĐ-UBND ngày 18/5/2021 của UBND tỉnh về việc phê duyệt danh sách Hợp tác xã tham gia Đề án lựa chọn, hoàn thiện, nhân rộng mô hình hợp tác xã kiểu mới hiệu quả trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi giai đoạn 2021-2025.

2. Công tác quản lý nhà nước về KTTT

Việc quản lý nhà nước theo Luật Hợp tác xã được Sở Kế hoạch và Đầu tư kiểm tra, giám sát thường xuyên nhằm đảm bảo thực hiện theo quy định về đăng ký và hoạt động HTX. Về mặt quản lý ngành, Sở Công Thương thường xuyên tiến hành thanh tra, kiểm tra các HTX hoạt động trong các lĩnh vực công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, thương mại, dịch vụ... Tuy nhiên, đa số các HTX, hoạt động chưa đạt hiệu quả cao, chậm đổi mới về phương thức quản lý, khoa học kỹ thuật, vốn; công tác báo cáo, thống kê chưa thường xuyên. Do đó, việc thống kê, nắm bắt tình hình hoạt động của các HTX công nghiệp- tiểu thủ công nghiệp, HTX dịch vụ, thương mại gặp nhiều khó khăn, dẫn đến việc triển khai thực hiện chính sách, pháp luật của nhà nước đối với hoạt động KTTT, HTX chưa đạt hiệu quả cao.

3. Kết quả triển khai chính sách hỗ trợ, ưu đãi HTX

3.1. Về chính sách xúc tiến thương mại, mở rộng thị trường

- Triển khai thực hiện Quyết định số 38/2020/QĐ-UBND ngày 29/12/2020 ban hành Quy chế xây dựng, quản lý và thực hiện Chương trình xúc tiến thương mại tỉnh Quảng Ngãi; Kế hoạch số 214/QĐ-UBND ngày 04/02/2021 của UBND tỉnh về việc phê duyệt Chương trình xúc tiến thương mại tỉnh Quảng Ngãi, giai đoạn 2021-2025; Kế hoạch 106/KH-UBND ngày 19/7/2021 của UBND tỉnh về việc triển khai thực hiện Đề án Đổi mới phương thức kinh doanh tiêu thụ nông sản giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi. Trong năm 2021 tuy ảnh hưởng dịch Covid 19 nhưng Sở Công Thương đã triển khai thực hiện các chương trình xúc tiến thương mại như kết nối cung cầu, hỗ trợ doanh nghiệp, HTX quảng bá, xúc tiến giao thương tại các thị trường trong nước với kết quả:

+ Tổ chức thành công Phiên chợ hàng Việt về huyện đảo Lý Sơn. Đây là hoạt động hưởng ứng đẩy mạnh Cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”; cũng là dịp để giới thiệu, trưng bày kết quả, thành tựu trong xây dựng sản phẩm OCOP, phát triển sản phẩm công nghiệp nông thôn, sản phẩm truyền thống trên địa bàn tỉnh trong những năm qua; tạo cơ hội mua sắm cho người dân, tìm kiếm thị trường, mở rộng mạng lưới cung ứng sản phẩm của doanh nghiệp và thực hiện mục tiêu chung tay hướng về biển đảo. Tham gia Phiên chợ có 46 gian hàng của 35 đơn vị tham gia (trong đó có các 04 hợp tác

xã)¹ với nhiều sản phẩm hàng hóa phong phú, các sản phẩm OCOP, sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu, sản phẩm đặc trưng của các huyện: Lý Sơn, Sơn Tây, Sơn Hà, Mộ Đức thu hút đông đảo khách đến tham quan, mua sắm.

+ Hỗ trợ các doanh nghiệp, HTX trong tỉnh tham gia 02 hội chợ và 01 phiên chợ trong tỉnh², 02 hội chợ³ tại Hà Nội, tham gia trưng bày sản phẩm tại Hội nghị toàn quốc Tổng kết Chương trình Mô hình xã một sản phẩm (OCOP) giai đoạn 2018-2020 tại Hà Nội. Tổ chức kết nối tiêu thụ nông sản trong đại dịch covid-19. Hỗ trợ kết nối tiêu thụ nông sản (*dưa hấu, tỏi, dưa lưới*) cho người dân trong vùng bị ảnh hưởng dịch covid 19; đồng thời hỗ trợ kết nối các sản phẩm nông sản của các tỉnh, thành phố bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19.

- Giới thiệu kết nối, tiêu thụ sản phẩm đặc sản đặc trưng vùng miền OCOP, sản phẩm đạt công nghiệp nông thôn tiêu biểu vào hệ thống các siêu thị, chuỗi phân phối trong và ngoài tỉnh. Giới thiệu kết nối các doanh nghiệp, hợp tác xã tăng cường cung ứng, kết nối hàng thiết yếu đến các tỉnh, thành phía Nam, thành phố Hồ Chí Minh và tham gia Chương trình bình ổn thị trường thành phố Hà Nội năm 2021 trong đó có sản phẩm của các hợp tác xã⁴.

- Triển khai thực hiện “Đề án phát triển thị trường trong nước gắn với Cuộc vận động Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”; Xây dựng 04 Điểm bán hàng Việt tại các huyện Tư Nghĩa, Nghĩa Hành, Lý Sơn và Thành phố Quảng Ngãi.

- Triển khai chương trình “Mô hình xã một sản phẩm” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi năm 2021; triển khai xây dựng 03 Điểm giới thiệu và bán sản phẩm OCOP trên địa bàn tỉnh tại thành phố Quảng Ngãi và thị xã Đức Phổ; trong đó 01 Điểm vận động doanh nghiệp xã hội hóa.

3.2. Hỗ trợ ứng dụng khoa học, kỹ thuật vào sản xuất

Thực hiện chương trình khuyến công địa phương và khuyến công quốc gia, hàng năm Sở Công Thương đã chỉ đạo Trung tâm Khuyến công và Xúc tiến thương mại tích cực nắm bắt thông tin, tình hình sản xuất của các cơ sở sản xuất công nghiệp nông thôn bao gồm cả các hợp tác xã, hướng dẫn, cung cấp thông tin nhằm hỗ trợ các hợp tác xã trong việc ứng dụng máy móc, thiết bị tiên tiến vào phục vụ sản xuất, phát triển sản phẩm mới, đa dạng hóa sản phẩm, hạ giá thành, nâng cao sức cạnh tranh góp phần củng cố và phát triển kinh tế tập thể, HTX trong tỉnh.

III. Tồn tại, hạn chế, nguyên nhân

1. Tồn tại, hạn chế

- Hầu hết các hợp tác xã thương mại, dịch vụ, điện, tiểu thủ công nghiệp cũng chịu tác động tiêu cực của đại dịch Covid-19, hoạt động cầm chừng do

¹ HTX Sản xuất và Kinh doanh hàng Nông sản Bến Vân, HTX Dịch Vụ Nông nghiệp Tịnh Thọ, HTX Chăn nuôi Thỏ Quảng Ngãi, Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp huyện Mộ Đức.

² Hội chợ Xuân Quảng Ngãi tại TPQN, Hội chợ Xuân Quảng Ngãi tại huyện Ba Tơ, Phiên chợ Tết - năm 2021 tại nhà Văn hóa Lao động tỉnh.

³ Hội chợ Đặc sản Vùng miền Việt Nam – Happy Tết 2021 tại Hà Nội; Hội chợ Vietnam Expo 2021 tại Hà Nội;

⁴ Hợp tác xã nông nghiệp sạch Sơn Hà, Hợp tác xã nông nghiệp và dịch vụ Nghĩa Hà, HTX nông nghiệp rau sạch Mầm Việt, HTX NNTM & DVTH xã Trà Bình, HTX Dịch vụ nông lâm nghiệp Trà Thủy, HTX Dịch vụ nông nghiệp Trà Phú, HTX Dịch vụ chăn nuôi Trà Phú.

thiếu nguyên liệu, lao động và khó khăn trong việc tiêu thụ sản phẩm, doanh thu giảm.

- Các HTX hầu hết gặp khó khăn về vốn, không tiếp cận được vốn vay.
- Cơ chế chính sách khuyến khích HTX chưa trở thành động lực, tổ chức thực hiện chính sách thiếu đồng bộ nên HTX khó tiếp cận và thụ hưởng.
- Quá trình đầu tư, sản xuất của các HTX nhìn chung còn hạn chế, máy móc chưa hiện đại, sản phẩm chưa đa dạng, mẫu mã chưa phong phú, số lượng chưa đủ nhiều để có thể tham gia chương trình Khuyến công, chương trình Xúc tiến thương mại được thường xuyên, hiệu quả; hầu hết chưa tham gia vào các chuỗi phân phối.
- Công tác thông tin tuyên truyền về các chương trình hỗ trợ của Nhà nước còn hạn chế, nguồn kinh phí hỗ trợ còn hạn hẹp nên nhiều HTX, Tổ hợp tác chưa tiếp cận được các chính sách hỗ trợ của Nhà nước.
- Đội ngũ cán bộ HTX thiếu và yếu về trình độ chuyên môn nghiệp vụ, tư duy quản lý chưa thích ứng với cơ chế thị trường, đại bộ phận cán bộ quản lý không an tâm làm việc lâu dài trong HTX, số trẻ có năng lực không tham gia quản lý HTX.
- Năng lực hoạt động các HTX còn hạn chế, chưa đủ sức liên kết và phát triển sản xuất kinh doanh. Cán bộ HTX phần đông còn hạn chế về năng lực quản lý, điều hành.

2. Nguyên nhân

- Nhiều HTX hình thành, tồn tại từ cơ chế bao cấp nên cơ chế quản lý, điều hành theo mô hình HTX kiểu cũ vẫn còn tồn đọng dẫn đến việc định hướng phát triển HTX chậm, hoạt động kém hiệu quả.
- Cán bộ của HTX chưa thật sự năng động; chưa theo kịp với sự phát triển của cơ chế thị trường; thu nhập của người lao động trong HTX thấp, môi trường chưa thu hút được cán bộ trẻ, giỏi.
- Nguồn vốn kinh doanh của nhiều HTX hạn chế, cơ chế hỗ trợ kinh phí phát triển HTX còn quá nhiều thủ tục nên gây khó khăn cho HTX trong việc vay vốn kinh doanh, phát triển sản xuất.

Phần thứ hai Kế hoạch phát triển kinh tế tập thể năm 2022

1. Triển khai thực hiện nghiêm chỉ đạo của Trung ương, của tỉnh đối với HTX thuộc lĩnh vực ngành Công Thương.
2. Phối hợp với các ngành chức năng, các cấp, các đơn vị liên quan tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, chính sách pháp luật về kinh tế tập thể, Luật Hợp tác xã năm 2012 đến các cán bộ quản lý, xã viên hợp tác xã để nâng cao nhận thức giúp cho HTX thực hiện tốt chính sách, pháp luật của nhà nước trong quá trình sản xuất kinh doanh.

3. Đẩy mạnh hoạt động khuyến công trên địa bàn tỉnh như triển khai, thực hiện có hiệu quả các đề án khuyến công quốc gia và đề án khuyến công địa phương, hỗ trợ hợp tác xã đào tạo nghề cho xã viên, bồi dưỡng tập huấn cho đội ngũ cán bộ quản lý; ứng dụng khoa học công nghệ tiên tiến vào sản xuất để nâng cao giá trị sản phẩm, sức cạnh tranh trên thị trường.

4. Thông tin, hướng dẫn các hợp tác xã, tổ hợp tác tham gia bình chọn sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu cấp tỉnh, cấp khu vực và cấp quốc gia.

5. Triển khai chính sách hỗ trợ hoạt động xúc tiến thương mại của HTX trên địa bàn tỉnh, cụ thể: Hỗ trợ HTX tham gia Hội chợ xúc tiến thương mại giữa các tỉnh, thành phố trong việc tiêu thụ sản phẩm nông sản ứng dụng công nghệ cao, mở rộng thị trường nâng cao năng lực cạnh tranh và sử dụng năng lượng, tiết kiệm, hiệu quả; mở rộng thị trường cho sản phẩm nông nghiệp, hàng thủ công mỹ nghệ, sản phẩm truyền thống của các liên hiệp hợp tác xã, hợp tác xã, tổ hợp tác, nông dân; tổ chức các phiên chợ Hàng Việt trên địa bàn tỉnh.

6. Tư vấn, hỗ trợ các HTX trong việc áp dụng thương mại điện tử trong hoạt động quảng bá hình ảnh và kinh doanh để nâng cao năng lực cao cạnh tranh với doanh nghiệp nội và ngoại trong giai đoạn công nghệ điện tử phát triển mạnh mẽ hiện nay; hỗ trợ HTX quảng bá trên Cổng Thương mại điện tử Quảng Ngãi do Sở Công Thương quản lý.

7. Triển khai lòng ghép các chương trình: “Cuộc vận động người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, Chương trình mỗi xã một sản phẩm và các chương trình khác hỗ trợ các HTX trong hoạt động xúc tiến thương mại, kết nối tiêu thụ sản phẩm, kết nối cung cầu các sản phẩm đặc sản đặc trưng vùng miền, sản phẩm công nghiệp nông thôn, sản phẩm OCOP, nông sản tỉnh Quảng Ngãi.

Trên đây là báo cáo tình hình kinh tế tập thể, hợp tác xã năm 2021 và kế hoạch năm 2022, Sở Công Thương kính báo cáo./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (b/c);
- Sở KH & ĐT;
- GD, các PGĐ Sở;
- Lưu: VT, QLTM

GIÁM ĐỐC

Võ Văn Rân